

CĂILE DE OPTIMIZARE A STOCURILOR ÎN BAZA INFORMAȚIEI PRIVIND CHELTUIELILE

Lect. sup. Corneliu BUGAN, ASEM

Fair and rational management of the range of stocks for sale is the key to success of an enterprise. The optimal choice of stocks allows to reduce the risk of their increases, avoiding the stocks surplus. At the same time the rational choice of the range of stocks makes possible to increase the company's profits by the investing of the funds in stocks of goods with the higher rotation ratio, which could lead to higher turnover by reinvesting of circulating assets.

JEL:M-41

Gestiunea corectă și rațională a sortimentului de stocuri destinate vânzării reprezintă cheia succesului unei întreprinderi în vederea obținerii de profituri din vânzări. Alegerea optimă a stocurilor permite de a reduce riscul majorării acestora, evitând crearea unui stoc excedentar. Totodată, alegerea rațională a sortimentului de stocuri permite majorarea profitului întreprinderii din contul investirii mijloacelor bănești în acele stocuri de mărfuri, care pot fi mai ușor vândute, ceea ce ar putea duce la majorarea cifrei de afaceri.

În urma efectuării unui sondaj la întreprinderile a căror activitate de bază este activitatea de comerț, s-a constatat faptul că, în cele mai multe cazuri, managerul întreprinderii în cadrul alegerii unui asortiment rațional de stocurilor, se conduce după anumiți indicatori, cum ar fi adaosul comercial, cifra de afaceri și rotația mărfurilor. Însă, calculele se efectuează pentru anumite poziții de stocuri, într-un mod aleatoriu. În această ordine de idei, vom examina cum fiecare din acești indicatori influențează profitul obținut din vânzarea stocurilor.

- ✓ Adaosul comercial – este un calcul economic care, în mod direct, influențează rezultatul financiar al întreprinderii și al rentabilității acesteia. Rentabilitatea reflectă capacitatea întreprinderii de a produce profit și, în general, rentabilitatea, ca indicator de eficiență, deseori, se utilizează pentru a determina cât de eficient sunt gestionate stocurile.
- ✓ Cifra de afaceri – este un alt indicator utilizat pentru a evalua vânzările realizate de către întreprindere pe parcursul unei perioade de gestiune.
- ✓ Rotația mărfurilor – reflectă intensitatea activității de comerț, cu cât numărul de rotații este mai mare, cu atât desfășurarea activității comerciale este mai bună, ceea ce duce nemijlocit la majorarea profitului și rentabilității întreprinderii. Cu cât viteza de rotație este mai mare, cu atât mijloacele bănești investite în stocuri se eliberează și pot fi investite din nou. Dacă viteza de rotație a stocurilor este mai mică, atunci există probabilitatea ca întreprinderea să suporte anumite cheltuieli, micșorând astfel profitul său. Astfel, viteza de rotație a mărfurilor depinde de structura sau componența stocurilor, dar și de cantitatea optimă ce se păstrează și depozitul întreprinderii.

Crearea și alegerea sortimentului rațional de stocuri vizează orice întreprindere, astfel acestea, la rândul lor, sunt nevoite să suporte anumite cheltuieli pentru studiul minuțios al segmentului pieței, în vederea optimizării stocurilor și micșorării probabilității creării unui stoc excedentar, ceea ce ar putea duce la pierderi, și nemijlocit ar prejudicia întreprinderea.

Așadar, pentru a evalua cantitatea optimă de stocuri în vederea maximizării rentabilității și minimizării cheltuielilor de întreținere a acestora, întreprinderea recurge la calcularea unor indicatori care vor permite de a:

- de a determina mărimea stocurilor ce vor acoperi necesitățile de consum ale consumatorilor;
- de a micșora riscul creării unui stoc excedentar;
- de a crea un asortiment din mărfuri care au o cerere de consum mai mare pe piața de desfacere.

În această ordine de idei, căile de optimizare a stocurilor se referă la soluționarea unor dificultăți apărute în procesul optimizării acestora:

- de a stabili cantitatea optimă de achiziție și stocare pentru fiecare tip de bunuri vândute;
- de a calcula mărimea mijloacelor bănești disponibile în cazul micșorării ciclului de rotație a mărfurilor (reducerea vânzărilor);

- de a constata criteriile de evaluare a bunurilor de aceeași categorie în scopul obținerii profitului din vânzări, precum și reducerea cheltuielilor de promovarea stocurilor;
- de a utiliza diferite metode de comparare în scopul aprecierii asortimentului de stocuri de o anumită categorie de mărfuri etc.

Pentru soluționarea acestor probleme, managerul întreprinderii are nevoie de informații ce se referă nu numai la existența stocurilor și circulația lor, dar și informații ce conțin date despre cheltuielile de procurare, păstrare și vânzare a stocurilor.

O deosebită atenție se va acorda cheltuielilor de transportare și depozitare a stocurilor, precum și cheltuielilor de arendă, unde sunt păstrate și depozitate (întreținerea spațiilor de depozitare și a utilajului, salariile depozitarilor etc.). Astfel, în calcularea cantității optime de achiziție a stocurilor și a păstrării acestora se va ține cont de toate cheltuielile, inclusiv de cheltuielile ce țin de promovarea mărfurilor.

Este necesar de menționat faptul că, atunci când se dorește majorarea cantității de stocuri ce sunt destinate comercializării, nemijlocit va duce la creșterea cheltuielilor de păstrare a acestora, dar se va micșora costul de achiziție a lor. Pe de altă parte, procurarea în cantități mici de stocuri implică în sine cheltuieli suplimentare. Astfel, se va urmări ca cantitatea de stocuri procurată să fie una mai mare, întrucât procurarea mărfurilor include în sine anumite cheltuieli pe fiecare lot de mărfuri procurate, cum ar fi: cheltuielile de transportare, încărcare, descărcare, asigurare; taxele vamale și alte impozite prevăzute de legislația în vigoare, cu excepția celor ce se restituie ori se trec în cont; alte cheltuieli, nemijlocit legate de procurarea stocurilor. Deci, întreprinderilor le este mai rentabil să achiziționeze bunuri în cantități mai mari.

Din informația prezentată mai sus, reiese necesitatea perfectării unui raport care va reflecta calculul rațional al achiziționării bunurilor pe tip de produs de la diferiți furnizori și al costului mediu de depozitare a stocurilor în baza unor indicatori, precum:

- 1) vânzarea mărfurilor (unități pe anumit tip de produs);
- 2) cantitatea medie de stocuri achiziționată într-un lot (unități);
- 3) cheltuieli aferente achiziționării a stocurilor;
- 4) cheltuieli de transportare a stocurilor de aceeași categorie;
- 5) cheltuieli de depozitare a stocurilor de aceeași categorie;
- 6) mărimea optimă a unui lot de produse achiziționate (unități);
- 7) diferența dintre mărimea optimă a unui lot de produse achiziționate și cea medie ;
- 8) repartizarea cheltuielilor de aprovizionare pe fiecare tip de produs în cazul unei cantități optime de stocuri;
- 9) numărul de loturi de stocuri achiziționate în raport cu mărimea optimă a unui lot de stocuri achiziționate în perioada de gestiune;
- 10) economie (-) / cheltuieli (+) la procurarea unui lot optim de stocuri din contul micșorării / majorării numărului de loturi procurate în perioada de gestiune – dacă managerul va lua o decizie în vederea majorării cantității de stocuri achiziționate într-un lot până la limita procurării optime de stocuri, atunci întreprinderea va obține o economie a mijloacelor bănești din contul micșorării numărului de loturi într-o anumită perioadă de gestiune. Însă, aceasta va duce nemijlocit la cheltuieli suplimentare aferente păstrării stocurilor în depozit;
- 11) mijloace bănești scoase din circuitul economic pentru întreținerea unui stoc excedentar;
- 12) totalul mijloacelor bănești rezervate pentru acoperirea cheltuielilor de promovare a vânzării stocurilor pentru stabilirea unei cantități optime în cadrul activității de comerț – acest indicator arată suma mijloacelor bănești, care ar putea fi eliberată din contul ajustării mărimii unei achiziții la un nivel optimal.

Acești indicatori prezintă interes pentru conducerea întreprinderii, deoarece permit efectuarea unei analize asupra modului de organizare a achizițiilor, precum și ca volumul procurărilor să corespundă cu volumul vânzărilor. Astfel, se va determina rezerva mijloacelor bănești libere din contul reducerii cheltuielilor privind ambalarea, depozitarea și păstrarea acestor stocuri.

Un alt moment important în vederea optimizării stocurilor, a procesului de achiziție a acestora este efectuarea unei analize a livrărilor, cum au loc, în ce termeni, dacă sunt respectate termenele de livrare a stocurilor, precum și alte obligații stabilite în contractele comerciale cu privire la livrarea mărfurilor (cantitatea, calitatea, ambalarea, transportarea etc.).

Alte căi de optimizare a stocurilor ar fi alegerea aceluși asortiment de bunuri, care nu numai ar acoperi necesitățile consumatorilor, dar care, în același timp, nu ar majora nivelul cheltuielilor aferente vânzării stocurilor. Astfel, structura asortimentului de stocuri trebuie studiată detaliat, în scopul evitării creării unui stoc excedentar, în calculul căruia se vor analiza așa indicatori ca cifra de afaceri, poziția producătorului de bunuri pe piață, adaosul comercial, viteza de rotație a bunurilor în cadrul unui stoc optim, cheltuielile aferente achiziției la 1 leu preț de cumpărare, cheltuieli privind păstrarea stocurilor la 1 leu preț de cumpărare, cheltuieli privind vânzarea stocurilor la 1 leu preț de cumpărare etc. În baza acestor indicatori, managerul întreprinderii va lua decizii referitoare la:

- achiziționarea anumitor bunuri de aceeași categorie,
- posibilitățile existente pentru diminuarea cheltuielilor, dacă se recurge la procurarea bunurilor de la alți producători,
- planificarea cheltuielilor în procesul perfectării bugetului întreprinderii,
- determinarea cantității necesare de stocuri,
- evaluarea eficienței activității de comerț etc.

Lucrarea de față scoate în evidență informații în vederea optimizării procurării stocurilor și alegerea unui asortiment cât mai rațional, ce ar rezista concurenței altor întreprinderi, care desfășoară aceeași activitate de comerț, precum și obținerea unui profit. Astfel, apare o posibilitate reală de a eficientiza activitatea de comerț în baza căilor de optimizare a stocurilor întreprinderii. Baza pentru analiza indicatorilor economici o constituie informația realizată în cadrul procesului decizional cu privire la admiterea unui anumit nivel al cheltuielilor aferente achiziționării stocurilor. Totodată, decizia luată de către conducerea întreprinderii trebuie să soluționeze problema gestiunii stocurilor și cheltuielilor rezultate din activitatea de comerț în scopul eficientizării întregii activități a întreprinderii. Astfel, conducerea întreprinderii va lua decizii cu privire la alegerea acelor stocuri, care nu vor necesita cheltuieli suplimentare, cum ar fi cele de promovare a mărfurilor pentru a fi vândute, dar acele stocuri care ar satisface necesitățile consumatorilor, deoarece în așa fel întreprinderea va obține profituri mai mari.

Bibliografie:

1. TULVINSCHI Mihaela. *Gestiunea, contabilitatea și controlul stocurilor*. Ed. Sedcom Libris. Iași, 2004
2. BĂȘANU Gh., PRICOP M. *Managementul aprovizionării și desfacerii*. Ed. Economică. București, 1996.